

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากสถิติการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นมาในอดีตแสดงให้เห็นว่าการศึกษาก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ และมีนักเรียนจำนวนมากต้องออกจากระบบการศึกษาไป โดยไม่ได้เรียนต่อในระดับสูง อันเห็นได้จากความไม่ได้สัดส่วนของรูปปิรามิดการศึกษาซึ่งมีฐานกว้างแต่ปลายเรียวแหลม ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าน่าจะมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ขาดโอกาสศึกษาในระดับสูงตามความสามารถและสติปัญญาที่ควรจะเป็นทางธรรมชาติและการศึกษาที่ควรจะได้รับเป็นความสูญหายตลอดไป ถ้าระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงเป็นไปในรูปแบบนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะหาความสูญหายของการศึกษาในลักษณะการศึกษามหภาค (Macro-study) ในระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยที่จะไม่พิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความสูญหายของการศึกษาแต่อย่างใด ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและจัดระบบการศึกษาในอนาคต

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชากรนักเรียนทั้งชายและหญิงทั่วประเทศอายุ 7 ปี ถึง 18 ปี ที่ควรจะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามลำดับอายุของแต่ละปี ระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 ซึ่งเป็นข้อมูลจำนวนนักเรียนตามขนาดที่พอดีของระบบการศึกษา กับข้อมูลจำนวนนักเรียนที่จะเรียนจริงในระหว่างชั้นและปีการศึกษาดังกล่าว การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามลำดับขั้นดังนี้

1. หาประชากรอายุ 7 ปีที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างปีการศึกษา 2506 ถึง 2511 และระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523
2. หาขนาดที่พอดีของประชากรนักเรียนหรือจำนวนพอดีของประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 โดยนำประชากรอายุ 7 ปี ที่ได้มาปรับการกระจายให้เป็นโค้งปกติ
3. ทำการแจกแจงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่าง

ปีการศึกษา 2506 ถึง 2511 เพื่อหาอัตราส่วนแนวโน้มจำนวนนักเรียน

4. หาจำนวนนักเรียนที่จะเรียนอยู่จริงในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523

5. เปรียบเทียบประชากรนักเรียนที่ควรจะได้รับเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับจำนวนนักเรียนที่จะเรียนอยู่จริงในระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 ว่าจำนวนนักเรียนที่จะเรียนอยู่จริงเบี่ยงเบนจากจำนวนพอดีที่ควรจะเป็นในลักษณะใด

6. คำนวณหาจำนวนปีนักเรียนของการศึกษาที่ขาดและเกินจากขนาดพอดีที่ควรจะเป็นตามธรรมชาติ แล้วเทียบหาจำนวนความสูญหายของการศึกษาทั้งหมดเป็นจำนวนผู้จบมัธยมศึกษา

ข้อค้นพบ

ในระหว่างปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 ระบบการศึกษาของประเทศไทยโดยส่วนรวมมีลักษณะเกิดความสูญหายของการศึกษาทุกปีเทียบเป็นผู้จบมัธยมศึกษาจำนวน

938,043	1,078,989	1,249,698	1,442,849	1,583,284
1,739,185	1,891,583	2,054,967	2,209,740	2,356,086

2,489,854 และ 2,626,387 คน ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 2.6 2.9 3.3 3.6 3.9 4.1 4.3 4.5 4.7 4.8 4.9 และ 5.0 ของจำนวนประชากรทั่วประเทศที่ควรจะมีในปีนั้น ๆ และลักษณะความสูญหายของการศึกษามีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปีตามการเพิ่มของประชากร จำนวนความสูญหายของการศึกษาสูงสุดในปีการศึกษา 2523 เป็นจำนวนถึงร้อยละ 5 ของประชากรในปีนั้น

ข้อสรุป

จากผลการคาดคะเนปรากฏว่าระบบการศึกษาของประเทศไทยในวัฏจักรการศึกษา 2512 ถึง 2523 มีขนาดเล็กกว่าขนาดพอดีของประชากรไทย ทำให้เกิดความสูญหายของ

การศึกษาทุกปีตรงตามที่ตั้งใจไว้ ปริมาณความสูญหายของการศึกษาโดยเฉลี่ยเทียบเป็นจำนวนผู้จบมัธยมศึกษาประมาณปีละ 1,805,055 คน และปริมาณความสูญหายของการศึกษาทั้งหมดตลอดระยะเวลา 12 ปี ในวัฏจักรการศึกษาดังกล่าวเทียบเป็นจำนวนผู้จบมัธยมศึกษาถึง 21,660,665 คน หรือคิดเป็นอัตราการยดละ 4.2 ของประชากรทั้งหมดในวัฏจักรการศึกษานี้ ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยขาดจำนวนพลเมืองที่ควรได้รับการศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีละประมาณ 1 ล้าน 8 แสนคน และเมื่อคิดเป็นจำนวนรวมทั้ง 12 ปีการศึกษาแล้ว ประเทศไทยจะขาดจำนวนพลเมืองที่ควรได้รับการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประมาณ 21.6 ล้านคน นอกจากนี้จำนวนความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในแต่ละปีมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี

ข้อที่น่าสังเกตจากรูปปริมาณจำนวนนักเรียนที่จะเรียนอยู่จริงในแต่ละปี ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่จะออกจากโรงเรียน ณ จุดที่มีการเลือกเฟ้นใดแก เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีกประการหนึ่งการที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของปีการศึกษา 2512 ปีการศึกษา 2513 และปีการศึกษา 2514 ตามลำดับ มีลักษณะเพิ่มมากขึ้นแทนที่จะลดลงในชั้นการศึกษาที่สูงขึ้นนั้น เนื่องจากการคิดจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2511 เป็นจำนวนนักเรียนตามสภาพที่เป็นจริงซึ่งประกอบด้วยนักเรียนหลายกลุ่มอายุ แต่จำนวนนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 คิดจากประชากรเฉพาะกลุ่มอายุ 7 ปีที่ได้จากการคาดคะเน จึงทำให้มีผลกระทบสะท้อนดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากปริมาณความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างมากแสดงว่าระบบการศึกษาของไทยยังห่างไกลจากขนาดพอดีที่ควรจะเป็นในอันที่จะให้บุคคลทุกคนได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสามารถทางสติปัญญาของตน และข้อสังเกตที่สำคัญจากรูปปริมาณการศึกษาของประเทศไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512 ถึง 2523 ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะเรียนอยู่จริงในระดับประถมศึกษาตอนต้นมีจำนวนใกล้เคียงกันกับจำนวนพอดีที่ควรจะเป็นของระบบการศึกษา หรือ มีลักษณะเกิดความสูญหายของการศึกษา แต่เพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ

ปริมาณความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างมากตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไป จึงเห็นความจำเป็นที่ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขและจัดขยายการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไปให้เพียงพอกับความต้องการของประชากรมากกว่าที่จะขยายการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น ทั้งควรจะได้มีการศึกษาหาสาเหตุของความสูญหายของการศึกษาเพื่อลดปริมาณความสูญหายของการศึกษาในระบบการศึกษาของประเทศให้มากที่สุดที่จะทำได้เพื่อให้การศึกษาของประเทศบรรลุจุดมุ่งหมายหรือใกล้เคียงกับสภาพอุดมคติที่ควรจะเป็นมากที่สุด

ถ้าจะมีการวิจัยเพื่อหาปริมาณความสูญหายของการศึกษาอีกในโอกาสต่อไปควรจะได้มีการศึกษาและปรับปรุงวิธีการคาดคะเนประชากรอายุ 7 ปี การแก้หรือปรับจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 เป็นกลุ่มอายุต่าง ๆ นอกจากนี้ควรใช้ข้อมูลที่เป็นจำนวนนักเรียนที่มาเรียนจริง (Attendance) แทนที่จะใช้จำนวนนักเรียนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนของโรงเรียน (Enrollment) เพื่อให้ผลการวิจัยถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น และถ้าเป็นไปได้ควรจะได้ศึกษาความสูญหายของการศึกษาในทุกระดับการศึกษา